

El Periodico

L'aniversari d'una assemblea religiosa crucial

El Pontífex terrenal

Joan XXIII va convocar el concili com una gran reflexió sobre el camí que havia d'agafar l'Església en els esvalotats anys 60 Va ser el primer Papa que va parlar als fidels a la plaça de Sant Pere

Dijous, 11 d'octubre del 2012

Aquesta nit grups de joves catòlics aniran a la plaça de Sant Pere, a Roma, per celebrar el 50è aniversari de la inauguració del Concili Vaticà II, i el Papa sortirà a la finestra per saludar-los. L'escena recordarà el que va passar l'11 d'octubre de 1962, quan, vell i cansat al final de l'estrena vespertina del concili, Joan XXIII va sentir des del seu estudi veus que pujaven de la plaça. Es va acostar a la finestra i va demanar un micròfon. «**Sento les vostres veus**», va dir als congregats, i a l'acomiar-se els va encomanar: «**A casa trobareu els nens, feu una carícia als vostres fills, digueu-los que és la carícia del Papa**». Va afegir: «**Potser trobareu alguna llàgrima per eixugar, digueu llavors una paraula bona: 'El Papa és amb nosaltres, especialment en les hores de tristesa i amargura'**».

L'anunci 8 Joan XXIII informa per la ràdio des del seu despatx de la celebració del Concili Vaticà II, el setembre de 1962. AP

Era la primera vegada en la història que un Papa sortia a la finestra per adreçar-se al fidels de la plaça. Va pronunciar poques frases, que han passat a la història per l'espontaneïtat d'aquell fill de pagesos, exdiplomàtic del Vaticà, carregat d'ironia i sentit comú.

Llegir el diari de Joan XXIII, publicat després de la seva mort, va ser una decepció per a molts catòlics que, davant de la convocatòria del Concili Vaticà II, van pensar que Roncalli era gairebé un progressista. En canvi, era el típic fill d'una família catòlica d'un

poblet de finals del segle XIX, si bé llegint les seves aventures com a ambaixador del Vaticà rellueix l'innat *savoir faire* que li va permetre moure's amb desimboltura en l'alta societat a la qual pertanyen els ambaixadors.

A una dama amb abundant escot que en un sopar oficial li van asseure al costat li va relatar, amb una poma a la mà, l'escena en què Eva tempta Adam. El 1962, durant la crisi entre els EUA i l'URSS pels míssils soviètics instal·lats a Cuba i dirigits cap als EUA, va aconsellar a Kennedy que retirés un parell de míssils atòmics instal·lats a Turquia apuntant cap a Moscou per brindar al rus Khrushxov una sortida honorable. «**No se li pot demanar que els retiri** [els míssils de Cuba] **sense oferir-li res a canvi**», li va dir. Quan va escriure l'encíclica *Pacem in Terris*, que va marcar l'època, Khrushxov el va recompensar donant-li un premi que el seu cunyat va entregar al Papa a Roma, cosa que va produir un escàndol. Un dels primers dies després de ser elegit Papa va dir que volia anar a una presó per veure els presos. Una altra vegada va anar a un hospital i una tercera, a un correccional de menors. La cúria i la policia anaven de bòlit, perquè fins aleshores els papes no sortien del Vaticà.

Altres temps

La idea del concili la va pensar i va repensar. Havia estat elegit després del llarg pontificat de Pius XII, considerat insubstituïble. De fet a Joan XXIII el van anomenar «**Papa de transició**», com si fos un compàs d'espera per veure com es podia substituir Pacelli. Hi havia hagut dues guerres mundials, la guerra freda mantenia la pau del món gràcies al terror atòmic, el colonialisme estava fent aigües, els russos havien llançat el primer satèl·lit de la història, Fidel Castro havia derrotat Fulgencio Batista i el progrés científic semblava imparabile. El món estava esvalotat i Joan XXIII va pensar que ell sol no podia decidir per on havia d'anar l'Església. Així, va convocar un concili i hi va convidar els cismàtics ortodoxos, els protestants i alguns intel·lectuals. «**Parleu, parleu lliurement**», els animava. Eren altres temps.